

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ

- วิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด19 จะทำให้เสถียรภาพระบบการเงินยูโรโซนอ่อนแอลงและนำไปสู่ระดับหนี้

ที่สูงขึ้นจนเกิดวิกฤต

รายงาน Financial Stability Report ของธนาคารกลางยุโรป (ECB) ฉบับเดือน พฤษภาคม 2563 ระบุว่า วิกฤตปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 มีแนวโน้มจะทำให้ระบบการเงินอ่อนแอลงและนำไปสู่ระดับหนี้ที่สูงขึ้นจนเกิดวิกฤต รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจธนาคารของยุโรป โดยถึงแม้รัฐบาลประเทศต่างๆ จะออกมาตรการในหลายรูปแบบเพื่อช่วยเหลือและจำกัดความเสียหายทางเศรษฐกิจแล้วก็ตาม แต่ในระยะยาวอาจมีสมาชิกยูโรโซนบางประเทศที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาโรคระบาดอย่างรุนแรง จนไม่สามารถชำระคืนภาระหนี้ที่ปรับสูงขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการเป็นสมาชิกยูโรโซนได้

รายงานของ ECB ระบุว่า ถึงแม้จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด - 19 ในหลายประเทศสมาชิกยูโรโซนจะเริ่มลดลง แต่ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและตลาดเงินโดยรวมยังมีแนวโน้มรุนแรง รวมถึงอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงินของยูโรโซนที่มีแนวโน้มจะอ่อนแอลง โดยรายงานของ ECB ประเมินว่า ระดับหนี้ของกลุ่มประเทศสมาชิกยูโรโซนโดยรวม อาจสูงขึ้นเกินกว่าร้อยละ 100 ต่อ GDP ในปี 2563 และสูงกว่าระดับหนี้ในช่วงวิกฤตหนี้ยูโรโซนในอดีตที่ผ่านมา โดยเฉพาะอิตาลีที่ระดับหนี้มีแนวโน้มสูงขึ้นใกล้เคียงร้อยละ 160 ต่อ GDP

ECB ประเมินว่า ระดับหนี้ที่สูงขึ้นในกลุ่มประเทศสมาชิกยูโรโซนที่มีพื้นฐานเศรษฐกิจค่อนข้างอ่อนแอเป็นทุนเดิม อาจส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังภาคธุรกิจเอกชนและธุรกิจธนาคาร ที่ประสบกับปัญหาด้านความสามารถในการทำกำไรอยู่แล้ว โดยในเบื้องต้นภาคธุรกิจในกลุ่มประเทศดังกล่าวอาจต้องเผชิญกับการถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ “rating downgrades” ซึ่งจะนำไปสู่ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยในกรณีที่บริษัทบางแห่งถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือจนต่ำกว่าระดับ Investment Grade ซึ่งจะทำให้กลุ่มนักลงทุน อาทิ Pension Funds และ Insurers ที่เน้นการลงทุนในสินทรัพย์ความเสี่ยงต่ำ ไม่สามารถลงทุนได้ ในขณะนี้ ECB สามารถเข้าซื้อ Corporate bond ที่มีอันดับความน่าเชื่อถือในระดับ Investment Grade ได้เท่านั้น แต่อยู่ระหว่างศึกษาถึงความเป็นไปได้ของการเข้าซื้อ Corporate bond ที่ถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือลงสู่ Junk bond ภายใต้สถานการณ์วิกฤตในปัจจุบัน

- แนวโน้มเศรษฐกิจยูโรโซนจะหดตัวประมาณร้อยละ 8 ถึง 12 ในปี 2563 นาง Christine Lagarde ประธานธนาคารกลางยุโรป (ECB) และ นาย Luis De Guindos รองประธาน ECB ต่างแถลงถึงแนวโน้มเศรษฐกิจยูโรโซนไปในทิศทางเดียวกันว่า เศรษฐกิจยูโรโซนจะหดตัวประมาณร้อยละ 8 ถึง 12 ในปีนี้ และประเมินว่า ในสถานการณ์ปัจจุบัน

คงไม่สามารถคาดการณ์การหดตัวจะเป็นไปอย่างไร้รุนแรง พร้อมทั้งเน้นย้ำว่า ความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังกิจกรรมทางเศรษฐกิจและธุรกิจต่างๆ ต้องหยุดชะงักลง จากปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด -19 ได้กระทบต่อการจ้างงานจำนวนมากหลายแสนตำแหน่ง และส่งผลให้แรงงานหลายล้านคนต้องถูกพักงานเป็นการชั่วคราว ถึงแม้ว่าที่ผ่านมามาตรการกลางและรัฐบาลจะเร่งปรับเพิ่มมาตรการช่วยเหลือให้แก่กลุ่มบริษัทเอกชนและภาคครัวเรือนแล้วก็ตาม

ทั้งนี้ ECB มีกำหนดจะเปิดเผยตัวเลขประมาณการทางเศรษฐกิจในสัปดาห์หน้า ซึ่งมีแนวโน้มที่ตัวเลขดังกล่าวจะอยู่ระหว่าง “medium” และ “severe” scenarios ขณะที่ นาง Lagarde แสดงความมั่นใจว่า การใช้จ่ายภาครัฐที่เพิ่มสูงขึ้นจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สาธารณะรอบใหม่ในยุโรป เนื่องจากขณะนี้ต้นทุนทางการเงินอยู่ในระดับที่ต่ำมาก พร้อมทั้งแสดงความเห็นว่า ทุกประเทศจำเป็นต้องดำเนินมาตรการเพื่อจัดการเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว และการชำระคืนเงินกู้ยืมเป็นหนทางเดียวในการแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตาม รัฐบาลประเทศต่างๆ ควรพิจารณาปรับเพิ่มการใช้จ่ายหากประเมินแล้วว่า สามารถช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศให้ขยายตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีศักยภาพในการผลิตที่ยั่งยืนมากขึ้น

- แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปได้ข้อสรุป เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 กลุ่มผู้นำสหภาพยุโรปเปิดเผยข้อเสนอแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกทั้ง 27 ประเทศ หรือ “European Recovery Plan” มูลค่า 750 พันล้านยูโร โดยเงินจำนวนดังกล่าวจะมาจากการกู้ยืมผ่านตลาดเงินและเบิกจ่ายให้แก่สมาชิกสหภาพยุโรปที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 ซึ่ง 2 ใน 3 ของเงินช่วยเหลือจำนวน 750 พันล้านยูโร จะนำไปใช้เพื่อการสนับสนุนเศรษฐกิจประเทศสมาชิกในรูปแบบของเงินช่วยเหลือ โดยถือเป็นการกู้ยืมร่วมกัน “joint borrowing” และส่วนที่เหลืออีก 1 ใน 3 จะนำไปใช้ให้การช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกในลักษณะของเงินกู้ยืม

วัตถุประสงค์หลักของเงินช่วยเหลือเศรษฐกิจกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้นกว่า 450 ล้านคน คือ เพื่อไม่ให้ประเทศสมาชิกต้องประสบกับปัญหาความแตกต่างทางเศรษฐกิจที่มากเกินไป เนื่องจากแต่ละประเทศสมาชิกได้รับผลกระทบจากปัญหาโรคระบาดในระดับที่แตกต่างกัน โดยประเมินกันว่า อิตาลีและสเปน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสรุนแรงที่สุด อาจได้รับการสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบของเงินช่วยเหลือและเงินกู้ยืมรวมกันสูงถึงประมาณ 313 พันล้านยูโร

อิตาลี สเปน กรีซ ฝรั่งเศส และอิตาลี เป็นกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปที่มีความเห็นว่า มาตรการช่วยเหลือทางการเงินในลักษณะของเงินช่วยเหลือนั้นมีความจำเป็น เนื่องจากเป็นกลุ่มประเทศที่มีระดับหนี้สูงและเศรษฐกิจของประเทศส่วนใหญ่พึ่งพาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาโรคระบาดอย่างรุนแรง ทำให้เป็นเรื่องยากที่กลุ่มประเทศเหล่านี้จะสามารถเพิ่มภาระหนี้ผ่านการกู้ยืมที่มากขึ้นได้

ทั้งนี้ ข้อเสนอแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจมูลค่า 750 พันล้านยูโร ของกลุ่มผู้นำสหภาพยุโรปครั้งนี้ อาจถูกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนงบประมาณระยะยาวของสหภาพยุโรป “EU’s long-term budget” ประจำปี 2564-2570

ซึ่งทางคณะกรรมการการยุโรป (European Commission) อาจเสนอให้ตั้งงบประมาณดังกล่าวไว้ที่จำนวน 1.1 ล้านล้านยูโร ทำให้ “European Recovery Plan” เพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของยุโรปในครั้งนี้ อาจมีมูลค่ารวมสูงถึง 1.85 ล้านล้านยูโร

● รัฐบาลสหราชอาณาจักรปรับเปลี่ยนมาตรการบรรเทาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด -19

การชดเชยการจ้างงาน หลังจากเมื่อปลายเดือนมีนาคม 2563 รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้ออกมาตรการชดเชยค่าจ้างจำนวนร้อยละ 80 หรือไม่เกินเดือนละ 2,500 ปอนด์ แก่ลูกจ้าง เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของนายจ้างที่กิจการขาดรายได้เนื่องจากการประกาศใช้มาตรการล็อกดาวน์ของรัฐบาล เพื่อมิให้ลูกจ้างต้องตกงาน โดยในขั้นแรกกำหนดไว้ตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงสิ้นเดือนมิถุนายน และได้ประกาศขยายไปอีกสามเดือน จนถึงสิ้นเดือนตุลาคม 2563 มาตรการดังกล่าวได้ดูแลคุ้มครองลูกจ้างทั้งสิ้นราว 8.4 ล้านราย และใช้เงินไปเป็นมูลค่าถึง 15 พันล้านปอนด์ ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจึงได้ประกาศว่านับตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2563 เป็นต้นไป รัฐบาลจะจ่ายเงินชดเชยค่าจ้างให้เพียงร้อยละ 60 และขอให้นายจ้างรับผิดชอบในส่วนที่เหลือแทน จนกว่ามาตรการจะสิ้นสุดลงในเดือนตุลาคม อย่างไรก็ตามมีผู้เรียกร้องให้คงมาตรการดังกล่าวไว้สำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ขาดรายได้เพราะมาตรการล็อกดาวน์ ต่อไป

ทั้งนี้ มีข่าวว่ารัฐบาลจะผ่อนคลยมาตรการล็อกดาวน์มากขึ้นในต้นเดือนมิถุนายน ผ่อนผันให้ร้านค้าปลีก เช่น ร้านเสื้อผ้า ร้านหนังสือ ร้านเฟอร์นิเจอร์ ร้านตัดเสื้อ ตลาดต่างๆ ซูเปอร์มาร์เก็ต ฯลฯ กลับมาเปิดกิจการได้ แต่ยังไม่รวมถึง ร้านอาหาร ผับ บาร์ ร้านเสริมสวย

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 25-29 พฤษภาคม 2563)

